

РЕЗЮМЕТА

на публикацииите на гл. ас. д-р Александра Йовчева Вълчева
за участие в конкурс за академична длъжност „доцент“
в професионално направление 3.6 Право,
научна специалност „Право на ЕС“

1. Монография „Права на субектите в областта на здравеопазването в Европейския съюз“. С. , ИЗДАТЕЛ-СКИ КОМПЛЕКС УНСС. 2023, ISBN: 978-619-232-695-1, 280 страници

Монографичният труд е посветен на актуалната тематика за ролята на Европейския съюз (ЕС, Съюза) в областта на общественото здраве, по-конкретно към европейската нормативна уредба, насочена към регулиране на правното положение на субектите в здравната сфера. Опазването и подобряването на човешкото здраве и гарантирането на ефективно здравеопазване са основни приоритети на ЕС, като този подход е потвърден в действията на европейските органи и институции, намерили отражение в първичното и вторичното законодателство на Съюза. Първичното право изрично установява изискване за осигуряването на високо равнище на човешкото здраве при разработването и изпълнението на политиките на Съюза. То включва правото на физическо и на психично здраве на гражданите. В правото на Съюза отношенията в здравеопазването се разглеждат в тясна връзка с правата на потребителите, медицинските специалисти и лечебните заведения. Разпоредбата на чл. 168 от ДФЕС, уреждаща закрилата на общественото здраве, насърчава сътрудничеството

между държавите членки, като при необходимост ЕС им оказва подкрепа.

Основната характеристика на европейската нормативна уредба относно общественото здраве е, че за разлика от други области, в които ЕС разполага с изключителна или споделена компетентност (напр. митнически съюз, търговска политика, селско стопанство и рибарство, околна среда, защита на потребителите, транспорт), в здравната сфера Съюзът разполага с компетентност да предприема действия за подкрепа, координиране или за допълване на действията на държавите членки, като се запазва предимство на държавите членки.¹ Това правно положение е изрично регламентирано в чл. 6 от Договора за функциониране на ЕС (ДФЕС), като дейността по организиране и провеждане на здравните политики в отделните държави членки е изцяло в техните правомощия. Дълги години посоченият подход задоволява интересите на държавите членки и на ЕС, но със задълбочаване на икономическата и политическата интеграция развитието на единния вътрешен пазар и появата на нови заплахи за общественото здраве, като например новия коронавирус COVID-19, ясно се разкрива необходимостта от преосмисляне на ролята на ЕС по отношение на развитието на здравната сфера. Четирите свободи в рамките на ЕС поставят нови предизвикателства пред националните системи на здравеопазване, които налагат необходимостта от въвеждане на гаранции за защита на правата на субектите в областта на здравеопазването независимо от тяхното местопребиваване на територията на Съюза. В този смисъл усъвършенстването на здравния сектор в ЕС и държавите членки е обусловено от създаването на по-

добра нормативна уредба, която се отнася до правното положение и основните права и задължения на различните субектите в него. Уредбата би могла да бъде постигната с регламентиране на по-силна позиция и по-широки правомощия на ЕС в здравната област.

От 1958 г. до днес европейската правна уредба, регламентираща правата и задълженията на различните субекти в областта на здравеопазването, търпи значително развитие особено след приемане на Единния европейски акт и последващите изменения на учредителните договори. Посоченото развитие не е предмет на цялостен анализ в българската правна доктрина. В нея са проведени немалко на брой научни изследвания в областта на здравеопазването, но те засягат отделни въпроси, свързани предимно с правата на пациентите, като например регламентацията на правото на информирано съгласие на пациента, правото на достъп до здравна помощ в други държави членки и др. Липсата на цялостно научно проучване в българската юридическа литература относно европейската нормативна уредба, уреждаща правата и задълженията на различните субекти в здравеопазването (пациенти, медицински специалисти, лечебни заведения), подтиква автора да проведе всеобхватен анализ на посочената тематика. Задълбочените познания относно европейската уредба в областта на здравеопазването – най-вече на правата и задълженията на субектите в тази сфера, гарантират предоставянето на по-качествени здравни услуги, спомагат за професионалното и отговорно упражняване на медицинската професия, както и за осигуряването на достъпна здравна система и защита на правата на пациентите. Трудът включва, на първо

място подробен анализ на нормативната уредба относно правата и задълженията на пациентите, регламентирани в учредителните договори, Хартата на основните права на ЕС, Европейската социална харта, Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване, Европейската харта за правата на пациента и други важни европейски актове, която има за цел да осигури навременно и качествено здравеопазване за всички граждани на ЕС. Проведен е анализ на политиките на Съюза за защита на пациентите, както и на регламентацията на основните права и задължения на пациентите със специален акцент върху правата им при трансгранично здравно обслужване.

На второ място, анализирани са усилията и действията на ЕС, насочени

към гарантиране на високо ниво на професионална подготовка на медицинските специалисти и формиране на професионални ценности. Извършен е детайлен преглед на правата на лекарите и медицинските специалисти в ЕС, като основните акценти попадат върху мобилността, признаването на професионалната квалификация, отговорността на лекарите и медицински те специалисти при осъществяване на професионалните им задължения.

На трето място, анализирани са правата, задълженията и отговорността на лечебните заведения като основен субект в областта на здравеопазването. В монографичния труд са проследени развитието и уредбата на институционалната уредба на ЕС в областта на здравеопазването, по-конкретно ролята на Европейската комисия, Съвета, Европейския парламент, Европейската агенция по лекарствата, Европейския

център за профилактика и контрол върху заболяванията, HERA и на други органи. Представени са особеностите на здравната политика в ЕС, стратегическите ѝ цели, европейските политики за модернизирани и въвеждане на иновации в здравеопазването, прилагането на общностната уредба за защита на личните здравни данни, както и идеята за изграждане на Европейски здравен съюз. Тези въпроси са поставени в контекста на съвременните предизвикателства пред здравната политика на ЕС и закрилата на правните субекти в здравеопазването. Основният акцент е насочен към въздействието на трансграничните заплахи за здравеопазването, въвеждането на електронното здравеопазване, развитието на роботизацията и телемедицината, глобалната пандемия от COVID-19, неравенствата и дискриминацията в здравеопазването, както и трансплантацията и асистираната репродукция в европространството.

Авторът застъпва становището, че възможността на ЕС да законодателства в областта на здравеопазването е ограничена от принципа на предоставената компетентност. По тази причина Съюзът не би могъл да приеме по-детайлно законодателство в посочената област, ако не разполага с компетентност. В този смисъл авторът изтъква, че е необходимо да бъде предоставена допълнителна компетентност на ЕС при следваща реформа на договорите относно отношенията, свързани с регулирането и развитието на здравеопазването. Тази необходимост е продиктувана от повишената мобилност на гражданите и медицинските специалисти и изисква въвеждане на гаранции, че гражданите на ЕС ще получат по-високо ниво на медицинско обслужване в друга страна членка, различна от тази, в която са придобили здравноосигурен статус. Това

ще даде възможност на пациентите да имат свободен избор на пакет от здравни услуги в други държави членки, който е по-целесъобразен според нуждите на заболяването им, както и наличието на високотехнологична медицинска апаратура, с която разполага съответната държава. Към настоящия момент европейските правни норми не оказват пряко въздействие върху правноорганизационната форма на субектите, предоставящи медицинска и здравна помощ, тъй като тя се определя от националните специфики на методите за финансиране и предоставяне на здравни услуги в различните държави членки. Независимо от това обстоятелство европейското законодателство има важна роля за предоставянето на качествено здравно обслужване от правоимащите субекти в рамките на държавите членки. Следва да се отбележи, че в рамките на ЕС не се съдържат особени правила относно субектите, които могат да осъществяват медицинска дейност. Качеството на здравните грижи в Съюза се осигурява чрез установяване на контролни институции в страните членки, които са напълно независими по отношение на лицата в системата на здравното обслужване.

Но още преди началото на развитието на здравните политики в ЕС специално внимание се отделя на субектите, оторизирани да предлагат на пазара лекарствени продукти, като тяхната дейност получава сравнително добра регламентация в ЕС.

Тя има за цел да гарантира правото на гражданите на качествени и безопасни фармацевтични продукти.

Monograph: "Rights of Subjects in the Field of Healthcare in the European Union" Publisher: UNWE Publishing Complex, 2023 ISBN: 978-619-232-695-1 Pages: 280

Monograph "Rights of Subjects in the Field of Healthcare in the European Union" is dedicated to the current theme of the role of the European Union (EU, the Union) in the field of public health, specifically towards European regulatory frameworks aimed at regulating the legal status of subjects in the healthcare sector. Preserving and improving human health and ensuring effective healthcare are fundamental priorities of the EU, a approach confirmed in the actions of European bodies and institutions, reflected in the primary and secondary legislation of the Union. Primary law expressly establishes the requirement to ensure a high level of human health in the development and implementation of Union policies, including the right to physical and mental health of citizens. In the Union's law, healthcare relations are closely linked to the rights of consumers, medical professionals, and healthcare facilities.

Article 168 of the TFEU, regulating the protection of public health, encourages cooperation between member states, with the EU providing support when necessary.

The main characteristic of European regulatory frameworks regarding public health is that, unlike other areas where the EU has exclusive or shared competence (e.g., customs union, trade policy, agriculture and fisheries, environment, consumer protection, transport), in the healthcare sector, the Union has the competence to take supportive, coordinating, or supplementary actions to those of the member states, while preserving the primacy of the member states. This legal status is explicitly regulated in Article 6 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), with the organization and conduct of health policies in

individual member states being entirely within their competencies.

For many years, the mentioned approach has satisfied the interests of the member states and the EU. However, with the deepening of economic and political integration, the development of the single internal market, and the emergence of new threats to public health, such as the novel coronavirus COVID-19, there is a clear need to reconsider the role of the EU in the development of the healthcare sector.

The four freedoms within the EU pose new challenges to national healthcare systems, necessitating the introduction of guarantees for the protection of the rights of subjects in the healthcare sector, regardless of their place of residence within the Union. In this sense, the improvement of the healthcare sector in the EU and the member states is conditioned by the creation of better regulatory frameworks

addressing the legal status and fundamental rights and obligations of various subjects within it. Regulation could be achieved by regulating a stronger position and broader powers of the EU in the healthcare sector.

From 1958 until today, European legal frameworks regulating the rights and obligations of various subjects in the field of healthcare have undergone significant development, especially after the adoption of the Single European Act and subsequent amendments to the founding treaties. The development mentioned has not been subject to a comprehensive analysis in Bulgarian legal doctrine. While numerous scientific studies in the field of healthcare have been conducted, they mainly address specific issues, primarily related to patient rights, such as the regulation of the right to informed consent of the patient, the right to access healthcare in other member states, etc. The lack of a comprehensive scientific

study in Bulgarian legal literature regarding European regulatory frameworks governing the rights and obligations of various subjects in healthcare (patients, medical professionals, healthcare facilities) prompts the author to conduct a comprehensive analysis of the topic. In-depth knowledge of European regulations in the field of healthcare, especially the rights and obligations of subjects in this area, ensures the provision of higher-quality healthcare services, contributes to the professional and responsible practice of the medical profession, and ensures an accessible healthcare system and the protection of patient rights.

The work includes, firstly, a detailed analysis of the regulatory framework regarding the rights and obligations of patients, regulated in the founding treaties, the Charter of Fundamental Rights of the EU, the European Social Charter, Directive 2011/24/EU of the European Parliament and the Council of March 9, 2011, on the application of patients' rights in cross-border healthcare, the European Charter of Patients' Rights, and other important European acts. This analysis aims to ensure timely and quality healthcare for all EU citizens. Policies of the Union for patient protection are examined, along with the regulation of the fundamental rights and obligations of patients, with a special focus on their rights in cross-border healthcare.

Secondly, efforts and actions of the EU aimed at ensuring a high level of professional training for medical professionals and shaping professional values are analyzed. A detailed review of the rights of doctors and medical professionals in the EU is conducted, with key focuses on mobility, recognition of professional qualifications, and the responsibility of doctors and medical professionals in carrying out their professional duties.

Thirdly, the rights, obligations, and responsibilities of healthcare institutions as a primary subject in the field of healthcare are analyzed. The monograph traces the development and regulation of the institutional framework of the EU in the field of healthcare, specifically the roles of the European Commission, the Council, the European Parliament, the European Medicines Agency, the European Centre for Disease Prevention and Control, HERA, and other bodies.

The features of healthcare policy in the EU, its strategic goals, European policies for modernizing and introducing innovations in healthcare, the application of community regulations for the protection of personal health data, as well as the idea of establishing a European Health Union, are presented. These issues are contextualized within the context of contemporary challenges to EU healthcare policy and the protection of legal entities in healthcare. The main emphasis is on the impact of cross-border health threats, the introduction of e-health, the development of robotics and telemedicine, the global COVID-19 pandemic, inequalities and discrimination in healthcare, as well as transplantation and assisted reproduction in the European space.

The author supports the idea that the EU's ability to legislate in the field of healthcare is constrained by the principle of conferred competence. Consequently, the Union cannot adopt more detailed legislation in this area without the corresponding competence. In this regard, the author emphasizes the need to grant additional competence to the EU in the next reform of the treaties concerning relations related to the regulation and development of healthcare. This necessity is driven by increased mobility of citizens and healthcare professionals and requires the introduction of guarantees that EU citizens will receive a higher level of medical services in another member state, different from the one where

they acquired health insurance status. This would enable patients to have a free choice of healthcare services in other member states, which is more appropriate based on their illness needs and the availability of high-tech medical equipment in the respective country.

At present, European legal norms do not directly impact the legal-organizational form of entities providing medical and healthcare services, as it is determined by the national specifics of funding and delivering health services in different member states. Nevertheless, European legislation plays a crucial role in ensuring the provision of quality healthcare services by authorized entities within the member states.

It should be noted that within the EU, there are no specific rules regarding the entities that can perform medical activities. The quality of healthcare in the Union is ensured through the establishment of supervisory institutions in the member states, which are entirely independent regarding the individuals in the healthcare system. However, even before the development of healthcare policies in the EU, special attention is given to entities authorized to market pharmaceutical products, and their activities receive relatively good regulation in the EU. The goal is to guarantee citizens' rights to high-quality and safe pharmaceutical products.

СТАТИИ:

1. ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА: ДВА ПЪТЯ КЪМ ЕДНА ОБЩА ЦЕЛ, сп. DE JURE, брой 2/2022(25), ISSN (online) 2367-8410, ISSN

(print)1314-2593
[https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1085514:](https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1085514)

[https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1085514:](https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1085514)

Увод:

Установеното равнище на закрила на основните права и свободи на човека е основен показател за демократичността и върховенството на закона във всяка европейска държава. Десетилетия наред, Съветът на Европа, Европейският съюз и правителствата на държавите - членки, провеждат последователна политика за създаване и прилагане на различни правни инструменти, които да гарантират изпълнението на този показател. Именно в изпълнение на тази политика са приети Европейската конвенция за защита на правата на човека и Хартата на основните права на ЕС: два фундаментални акта, които променят съществено законодателствата на държавите в Европа. Макар и приети в рамките на различни системи, тези два акта преследват една обща цел: постигане на реална защита на основните човешки права и свободи. В настоящия доклад ще бъде представен кратък анализ на посочената обща цел на двата акта и нейното практическо реализиране чрез правораздавателната дейност на Европейския съд по правата на човека и Съда на ЕС.

THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND THE EU CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS: TWO ROADS TO A COMMON PURPOSE

ABSTRACT: The established level of protection of basic human rights and freedoms is a key indicator of democracy and the rule of law in every European country. For decades, the Council of Europe, the European Union and the governments of the member states have pursued a consistent policy of creating and implementing various legal instruments to guarantee the fulfillment of

this indicator. It is in implementation of this policy that the European Convention for the Protection of Human Rights and the Charter of Fundamental Rights of the EU were adopted: two fundamental acts that fundamentally change the legal systems of the countries in Europe. Although adopted within different systems, these two acts pursue a common goal: achieving real protection of fundamental human rights and freedoms. This report will present a brief analysis of the stated common goal of the two acts and its practical implementation through the judicial activity of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the EU.

2.ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА КАТО ЕДИНСТВО ОТ МЕХАНИЗМИ И ПРАВИЛА ЗА РЕГЛАМЕНТИРАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО И ТЪРГОВИЯТА СЪС ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОДУКТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

сп. Бизнес и право брой 4(8)/2019г. ISSN (print)2603-3437, ISSN(online) 2603-3445 <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=937298>

ВЪВЕДЕНИЕ

Общата селскостопанска политика (ОСП) на Европейския съюз е създадена през 1962 г. Тя представлява комплексно единство от механизми и правила, като регламентира производството и търговията със земеделски продукти и тяхната преработка на територията на Общността. ОСП е особено важна за развитието не само на аграрния сектор в рамките на международната организация, но и за развитието на селските райони в Европа като цяло.

Успехът на общата селскостопанска политика още през 60-те се свежда до това, че тя осигурява превенция срещу заплахата от хранителна криза, както и се олицетворява от

факта, че към края на десетилетието вече дори са налице признаци за появата на излишък на земеделска продукция. В подобни условия Сико Мансхолт, който през 1962 г. предлага разпределени субсидии и гарантирани цени на страните, влизаци в състава на Общността, извежда на преден план нуждата от модернизирание на земеделския сектор като цяло, както и необходимостта да бъде повишено нивото на ефикасност на свързаното с него производство.

The Common Agricultural Policy as a Unity of Mechanisms and Rules for Regulating the Production and Trade of Agricultural Products on the Territory of the European Union

SUMMARY

The study offers a comprehensive overview of the Common Agricultural Policy of the European Union, examining its stages and historical development before and after signing the Treaty of Lisbon. Wherefor the analyses present the Policy as a unity of mechanisms and rules that govern the production and marketing of agricultural products and their processing on the territory of the European Union. It starts from the main goals of the Common Agricultural Policy and pays attention to its connection to the businesses in order to develop a strategy to support them in the rural areas. The survey presents some economic challenges for the Policy, related to the food supply, the reduce of productivity rate, the price volatility and the sector incomes, as well, and the continuing negative impact of the economic crisis.

3. Преспанският договор и новият правен статус на Македония, специализирано юридическо онлайн списание на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, брой 2/2019г., ISSN 2367-5314.

Резюме:

Докладът представя преглед на гръцко-македонския въпрос, като акцентът е върху Преспанското споразумение.

Представен е обстоен преглед на тенденциозните проблеми, свързани с отношенията между двете държави и международния отзвук.

Дадена е дефиниция на понятието международен договор, като се препраща и към разпоредбите на Виенската конвенция от 1969 г.

Изложена е подробна информация, касаеща клаузите на Преспанското споразумение и тяхното отражение в международен и вътрешен план.

Summary:

The report provides an overview of greek-macedonian issue with focus on the Prespa agreement.

An overview of the tendencies problems is presented, concerning the relations between the two countries and the international response.

The definition of international treaty is given as well as a reference to the provisions of the 1969 Vienna Convention.

Detailed information on the provisions of the Prespa agreement is given as well as their internationally and internally implication.

4.ИЗНАСИЛВАНЕТО ПО ВРЕМЕ НА ВОЕНЕН КОНФЛИКТ КАТО ПРЕСТЪПЛЕНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО – ЕВОЛЮЦИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ, International journal, Institute of Knowledge Management , KIJ, VOL.35, No.5, Skopje, 2019, ISSN 2545-4439, ISSN 1857-923X.

Резюме

В настоящият доклад се прави обстоен преглед на събитията в миналото и настоящето, касаещи сексуалното насилие над жени, мъже, момичета и момчета, като фокусира своето внимание върху събитията от последните две десетилетия в бивша Югославия и Руанда. Обръща се внимание на съдебната практика в тази насока, като се прави анализ на ключовите разпоредби от Римския статут на Международния наказателен съд от 17 юли 1998 г. Направен е исторически преглед на събитията в минало и настояще, като се разглежда нарастващата обществена осведоменост и изобличаване на ужаса от сексуално насилие във въоръжен конфликт. Изнасилването е използвано като оръжие по време на война в продължение на хилядолетия. Увеличеното осъзнаване на последствията от сексуално насилие води до стартиране на множество инициативи от страна на различни хуманитарни организации, агенции към ООН, представители на гражданското общество, правителства, военни и представители на академичните среди. Представени са основните етапи, водещи до изричното криминализиране на изнасилването като военно престъпление и престъпление срещу човечеството. Споменава се Международният наказателен трибунал като първият, който въвежда присъди за изнасилване като форма на изтезание и за сексуалното поробване като престъпление срещу човечеството. Много от оцелелите - въпреки че се страхуват за живота си и този на семействата си, и въпреки че често живеят с непрекъсната физическа и психологическа травма, намират смелостта да свидетелстват пред МНТБЮ. Разгледан е Кодексът на Либер от 1863г. като първият модерен кодекс, който изрично забранява изнасилването по време на въоръжен конфликт, както и Хагските разпоредби

от 1899 г., силно кодифициращи съществуващите обичайни правила за война и тези от 1907 г., които са ревизирани от Хагската конвенция. Представена е т.нар. Клауза за Мартенс, чиято основна цел е да даде насоки по въпроси, които не са предвидени в конвенцията, но които съществуват според обичайните правила на войната. Споменати са Лондонската харта от 1942 г., Четирите Женевски конвенции от 1949 г. като преглед на съществуващите закони и обичаите на войната, както и по-късно приетите три допълнителни протоколи към тях. Прави се преглед на Резолуциите на Съвета за сигурност на ООН и Резолуциите на Съвета за сигурност на ООН като опит за разрешаване на проблема със сексуалното насилие над жени по време на военен конфликт. Направен е исторически анализ на етническото прочистване и геноцидът в бивша Югославия и Руанда през 90-те години. Анализира се как тези конфликти предизвикват способността на международната общност да доведе до период на международен мир и сигурност, освободен от геноцидно насилие, както и привличането на медийното и международно внимание върху чисто половото изживяване на жените и момичетата по време на конфликт.

RAPE AS CRIMINAL ACT DURING CONFLICT ACCORDING TO INTERNATIONAL LAW - EVOLUTION AND PERSPECTIVES

Summary

This report provides a comprehensive overview of past and present developments regarding sexual violence against women, men, girls and boys, focusing on the events in the past two decades in former Yugoslavia and Rwanda. Attention is drawn to the case law in this regard, analyzing the key provisions of the Rome

Statute of the International Criminal Court of 17 July 1988. A historical review of past and present events has been made, addressing the growing public awareness and exposing the horror of sexual violence in armed conflict. Rape has been used as a weapon during the war for millennia. Increased awareness of the effects of sexual violence has led to the launch of numerous initiatives by various humanitarian organizations, UN agencies, civil society, governments, the military and academics. The main stages leading to the explicit criminalization of rape as a war crime and a crime against humanity are presented. The International Criminal Tribunal is mentioned as the first to impose convictions for rape as a form of torture and for enslavement as a crime against humanity. Many survivors - though fearful for their lives and that of their families, and although often living with ongoing physical and psychological trauma - find the courage to testify to the ICTY. The Liberian Code of 1863 is discussed, as the first modern code to explicitly prohibit rape during armed conflict, as well as the Hague Regulations of 1899, heavily codifying existing customary rules of war and those of 1907 as revised by the Hague Convention. The so called Martens Clause is presented whose main purpose is to give guidance on matters not mentioned in the Convention but which exist under the usual rules of war. The London Charter of 1942 and the Four Geneva Conventions of 1949 are analysed as an overview of the existing laws and customs of war, and the three additional protocols who followed. The UN Security Council Resolutions and the UN Security Council Resolutions are reviewed as an attempt to address the issue of sexual violence against women during military conflict. A historical analysis of ethnic cleansing and genocide in the former Yugoslavia and Rwanda during 1990s was made. There is further analysis of how these conflicts challenge the international community's

ability to lead to a period of international peace and security free from genocidal violence, as well as to bring public and international attention to the purely sexual experience of women and girls during the conflict.

5. ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ ПРАВАТА НА ЛЕКАРИТЕ И МЕДИЦИНСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ ПО ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЯ,

сп. Медицинско право и здравеопазване, брой 2/2020г., ISSN (print) 2738-7070, ISSN (online) 2738-7054.

Резюме

В статията се прави преглед на правата на лекарите, пандемията, белязали човешката история, както и на разразилата се „битка“ с коронавируса. Посочени са данни от минало и настояще и се обръща внимание на мерките, които биват предприемани в борбата с различните епидемии, с които човечеството се е срещало. Представен е анализ на българското законодателство, касаещо здравеопазването, както и предприетите мерки за справяне с пандемията. Поставен е акцент върху правата и задълженията на лекарите при изпълнение на дълга им, както и потенциалните опасности, на които са изложени при упражняване на своята професия. Целта на статията е фокусирана към анализ на правния режим на правата и задълженията на лекари и медицински специалисти в исторически аспект, анализ на действащото законодателство сега и съответни изводи за оптимизиране на законови норми, ползвайки се от опита и грешките в исторически аспект.

LEGAL REGULATION OF THE RIGHTS OF DOCTORS AND MEDICAL SPECIALISTS DURING PANDEMIC

Abstract

The article provides an overview of the pandemics that marked human history and the battle with Covid-19. There is information from past and present events and the attention is paid to the measures taken in the fight against the various pandemics that humanity has encountered. An analysis of the Bulgarian legislation concerning healthcare is presented, as well as the measures taken to deal with the pandemic. There are given examples of the Constitutional court consistent practice in this direction and the attention is paid to the important texts of the Convention of the Protection of Human Rights.

6. ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID - 19, Сборник доклади от научна конференция , НБУ, 2020г., ISBN 978-619-233-199-3.

Въведение:

Човечеството е изправено пред безпрецедентна здравна и икономическа криза, предизвикана от новото инфекциозно заболяване COVID – 19. За изключително кратък период от време Европейският съюз и правителствата на държавите - членки трябва да се справят с редица предизвикателства от различен характер, а именно: опазване на живота и здравето на населението, поддържане на финансовата стабилност и икономическия просперитет на Общността, гарантиране на върховенството на закона и спазването на основните права и свободи на гражданите. Успешното преодоляване на пандемията от COVID – 19 изисква предприемане на адекватни, координирани действия и мерки на европейско равнище. Именно в настоящата ситуация Европейският съюз следва да докаже на света и европейските граждани, че Общността е пространство на свобода,

сигурност и правосъдие, в което закрилата на основните човешки права, демокрацията и върховенството на закона са всеобщи ценности за всички държави – членки. В настоящия доклад ще бъде направен анализ на въздействието на пандемията от COVID – 19 върху върховенството на закона и спазването на основните права на европейските граждани.

THE RULE OF LAW IN THE CONDITIONS OF THE COVID PANDEMIC - 19

Abstract:

Humanity is facing an unprecedented health and economic crisis caused by the new infectious disease COVID - 19. For a very short period of time, the European Union and the governments of the Member States have to deal with a number of challenges of various kinds, namely: protecting the life and health of the population, maintaining the financial stability and economic prosperity of the Community, guaranteeing the rule of law and respect for the fundamental rights and freedoms of citizens. Successfully overcoming the COVID-19 pandemic requires adequate, coordinated action and measures at european level. Exactly in this current situation the European Union must prove to the world and to european citizens that the Community is an area of freedom, security and justice, in which the protection of fundamental human rights, democracy and the rule of law are universal values for all Member States. This report will analyze the impact of the COVID - 19 pandemic on the rule of law and respect for the fundamental rights of european citizens.

7.ДИРЕКТИВА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ВРЕМЕННА ЗАКРИЛА ЗА БЕЖАНЦИТЕ: МЕХАНИЗМЪТ НА ЕС ЗА

ПОДКРЕПА НА УКРАИНА ВЪВ ВОЙНАТА С РУСИЯ, *„Предизвикай правото!“ ISSN (online) 1314-7854, 2022г.*

Резюме:

Европейският съюз, а и целият свят, днес са изправени пред едно от най – сериозните предизвикателства в историята на Европа. На 24 февруари 2022г. Руската федерация започна война с Украйна, която разтърси всички нации по света и им показа колко крехък може да бъде мирът в съвременните отношения. Още в деня на руското нашествие в Украйна, Европейският съюз остро критикува действията на руската държавна власт, призова за прекратяване на военното нашествие и опазване на мира в Европа, като убедително заяви, че ще предприеме сериозни мерки в отговор на руските действия. За дни европейските държави се обединиха и наистина наложиха безпрецедентни икономически санкции на Русия. В резултат на това решение, сега ЕС трябва да се справи не само с последиците от тези мерки върху европейската икономиката, а и с огромния поток от украински граждани, които напускат родината си и търсят помощ и закрила в държавите – членки. В настоящия доклад ще бъде представен анализ на един от инструментите на ЕС, приложен като мярка за подкрепа на ЕС към народа на Украйна , а именно: Директива за предоставяне на временна закрила за бежанците.

THE TEMPORARY PROTECTION DIRECTIVE FOR REFUGEES: THE EU MECHANISM FOR SUPPORTING UKRAINE IN THE WAR WITH RUSSIA

S

u Today, the European Union and the whole world are facing one of the most serious challenges in Europe. On February 24,

m

a

r

v

2022. The Russian Federation has started a war with Ukraine, which has shaken all nations of the world and shown them how fragile peace can be in modern relations. On the day of the Russian invasion of Ukraine, the European Union sharply criticized the actions of the Russian government, called for an end to the military invasion and the preservation of peace in Europe, and firmly stated that it would take serious measures in response to Russian actions. For days, European countries have united and indeed imposed unprecedented economic sanctions on Russia. As a result of this decision, the EU now has to deal not only with the effects of these measures on the European economy, but also with the huge influx of Ukrainian citizens leaving their homeland seeking help and protection in the Member States. This report will present an analysis of one of the EU's instruments implemented as an EU support measure for the people of Ukraine, namely: the Temporary Refugee Protection Directive.

8. СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА ЗА ВЪРХОВЕНСТВО НА ПРАВОТО В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ОТ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, Сборник 30 години ЮФ на УНСС. Приемник на Вековна традиция в развитието на правната наука и практика, ИК-УНСС, София, 2022г., ISBN 978-619-232-651-7

Резюме:

Десетилетия наред Европейският съюз успява да съществува и да се развива като най - успешната наднационална организация в резултат на спазването на европейския правен ред и основните европейски принципи от страна на държавите - членки. Съюзът е уникално обединение на държави, които независимо от многообразието и различието в традициите, характеристиките и правопорядъка си, спазват и съхраняват общите европейски ценности, а именно:

зачитането на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и зачитането на основните човешки права. Всички основни принципи и ценности на Съюза имат важно значение за реализирането на европейската идея. Един от основните принципи обаче има водеща роля за съществуването на Съюза и за неговото оцеляване през дългогодишната му история. Това е принципът за спазване на върховенството на правото, прогласен в учредителните актове на Общността, в актовете на европейските органи и институции, и в юриспруденцията на Съда на Европейския съюз.

Днес, освен с многобройните глобални предизвикателства, каквото е например световната пандемия от COVID - 19, Европейският съюз е

принуден да се бори и с много важни вътрешни проблеми. Един от тях е неспазването на принципа на върховенството на правото на Съюза от страна на държава -членка, по - конкретно от Република Полша. В този смисъл, в настоящия доклад ще бъде анализирано решението на Конституционния полски трибунал, с което се отхвърля върховенството на правото на Европейския съюз над националното законодателство.

COMPLIANCE WITH THE PRINCIPLE OF THE RULE OF LAW IN THE EUROPEAN UNION BY MEMBER STATES

Abstract:

For decades, the European Union has managed to exist and develop as the most successful supranational organization as a result of the observance of the European legal order and the basic European principles by the member states. The Union is a unique union of countries which, despite the diversity and diversity of their

traditions, characteristics and legal order, respect and preserve the common European values, namely: respect for human dignity, freedom,

democracy, equality, the rule of law and respect for the rule of law. basic human rights. All the basic principles and values of the Union are important for the realization of the European idea. However, one of the basic principles has played a leading role in the existence of the Union and its survival throughout its long history. This is the principle of respect for the rule of law enshrined in the founding acts of the Community, in the acts of the European bodies and institutions, and in the jurisprudence of the Court of Justice of the European Union.

Today, in addition to numerous global challenges, such as the global COVID-19 pandemic, the European Union is forced to tackle very important internal problems. One of them is the non-compliance with the principle of the rule of European Union law by a Member State, in particular the Republic of Poland. In this sense, this report will analyze the decision of the Polish Constitutional Tribunal, which rejects the supremacy of European Union law over national law.

9.РЕШЕНИЕТО НА РУСИЯ ДА НАПУСНЕ СЪВЕТА НА ЕВРОПА: ПОСЛЕДИЦИ ЗА ЗАЧИТАНЕ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА, Сборник доклади от годишна университетска научна конференция 2022г. том 2, ИК-НВУ „Васил Левски“ ISSN 1314-1937, 2022г.

Резюме:

Съветът на Европа е най - важната политическа организация, учредена от европейските държави, която десетилетия наред провежда активна дейност за

постигане на европейското обединение, укрепване на демокрацията, зачитане на върховенство на правото и основните права и свободи на човека. Членове на тази организация са по - голяма част от държавите в Европа. Руската федерация също беше член на политическата организация, но в средата на месец март 2022г., в отговор на наложените ѝ санкционни мерки от европейските държави, заради войната в Украйна, тя взе решение да напусне Съвета на Европа. В настоящия доклад ще бъде представен анализ на решението на Руската федерация да прекрати членството си в Съвета на Европа и правните последици от този акт.

RUSSIA'S DECISION TO LEAVE THE COUNCIL OF EUROPE: CONSEQUENCES FOR RESPECT FOR HUMAN RIGHTS

S

The Council of Europe is the most important political organization established by European countries, which for decades has been active in achieving European unification, strengthening democracy, respect for the rule of law and fundamental human rights and freedoms. Most of the countries in Europe are members of this organization. The Russian Federation was also a member of the political organization, but in mid-March 2022, in response to the sanctions imposed on it by European countries over the war in Ukraine, it decided to leave the Council of Europe. This report will present an analysis of the decision of the Russian Federation to terminate its membership in the Council of Europe and the legal consequences of this act.

ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ИЗКУСТВЕНИЯ

ИНТЕЛЕКТ, International journal, Institute of Knowledge Management , KIJ, VOL.52.1, No.1, Skopje, 2022, ISSN 2545-4439, ISSN 1857-923X.

Въведение:

През последните десетилетия в по - голяма част от държавите по света, включително в Европейския съюз, се наблюдава изключително бързо навлизане на изкуствения интелект в различните сфери на обществения живот и в процесите, които до преди са били управлявани единствено от човека. Тази тенденция е напълно разбираема предвид бурното развитие на информационните и комуникационните технологии и напредъка на науката. Въвеждането на системи, които се базират на изкуствен интелект е стъпка напред в човешкото развитие, която носи редица ползи на обществото, но едновременно с това създава и нови рискове пред закрилата на основните права на човека. Те следва да бъдат анализирани от всички европейски и национални компетентни органи, за да се ограничи тяхната поява. Така например, при употребата на системи с изкуствен интелект във връзка с предоставянето на услуги на гражданите се поражда редица въпроси, свързани с реализиране на отговорността при допускане на грешки, автономността на тези системи, опазването на поверителността на личните данни и гаранциите за тяхното качество, опасността от непрозрачност на процеса на вземане на решения, полово или друг вид дискриминация, нарушаване на правото на личен живот, както и незаконосъобразното им прилагане. За да бъдат предотвратени посочените рискове е необходимо Европейският съюз и държавите - членки да приемат правна уредба, която гарантира законосъобразно прилагане на изкуствения интелект. Необходимо е също така да бъдат

създадени специализирани органи, които да осъществяват ефективен контрол върху правните субекти, които използват в дейността си системи с изкуствен интелект. Този комплексен подход е безусловно необходим за да бъдат защитени в най – висока степен основните права на човека. Той вече се прилага в Европейския съюз, който определи като основен приоритет внедряването и приложението на ИИ в бъдещото си развитие. В тази връзка, през последното десетилетие европейските органи и институции приеха не малко на брой актове, мерки и механизми, които имат за цел да осигурят ефикасното постигане на посочения приоритет. В държавите – членки регулацията на изкуствения интелект търпи развитие, като в някои от тях е необходимо да бъдат предприети още по - активни действия от страна на държавните власти. Необходимо е да се прилага координиран подход при регулацията на изкуствения интелект в рамките на Европейския съюз, за да се приеме хармонизирана европейска правна уреда. По този начин ще се ограничи риска от различно тълкуване и прилагане на юридическите актове от различните правни субекти, което винаги открива възможности за нарушаване на правата на човека. В настоящия доклад ще бъде анализирано приложението на изкуствения интелект в контекста на възможността за нарушаване на основните права на човека и действията, които Европейският съюз е предприел за създаване на добри гаранции за закрилата им по отношение на всички правни субекти.

HUMAN RIGHTS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE

ABSTRACT: *In recent decades, in most parts of the world, including the European Union, there has been an extremely rapid penetration of artificial intelligence in various spheres of public life and in processes that have previously been controlled solely by man. This trend is completely understandable given the rapid development of information and communication technologies and advances in science. The introduction of systems based on artificial intelligence is a step forward in human development, which brings a number of benefits to society, but at the same time creates new risks to the protection of fundamental human rights. They should be analyzed by all European and national competent authorities to limit their occurrence. For example, the use of artificial intelligence systems in connection with the provision of services to citizens raises a number of issues related to the implementation of liability for errors, the autonomy of these systems, the protection of personal data and guarantees of their quality, the danger of non-transparency of the decision-making process, gender or other discrimination, violation of the right to privacy, as well as their illegal application. In order to prevent and limit these risks, it is necessary for the European Union and the Member States to adopt legislation that ensures the lawful application of artificial intelligence. It is also necessary to establish specialized bodies to exercise effective control over legal entities that use artificial intelligence systems in their activities. This comprehensive approach is absolutely necessary to protect fundamental human rights to the highest degree. It is already being implemented in the European Union, which has identified the implementation and application of AI in its future development as a top priority. In this regard, over the last decade, European bodies and institutions have adopted a number of acts, measures and mechanisms aimed at ensuring that this priority is effectively achieved. In the*

Member States, the regulation of artificial intelligence is evolving, and in some of them even more active action is needed on the part of public authorities. A coordinated approach to the regulation of artificial intelligence within the European Union is needed in order to adopt a harmonized European legal framework. This will limit the risk of different interpretations and application of legal acts from the various legal entities, which always opens up opportunities for human rights violations. This report will analyze the application of artificial intelligence in the context of the potential for violations of fundamental human rights and the actions taken by the EU to provide good guarantees for their protection for all legal entities.

11. ПРИНЦИПЪТ НА РАВНО ТРЕТИРАНЕ В ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

Академично списание Управление и образование, КН.4, ТОМ 17, 2021г., ISSN 13126121.

Резюме: Принципът на равно третиране е фундаментален принцип във всяка правова и демократична държава, за чието ефективно гарантиране са приети редица правни инструменти на международно, регионално и национално равнище. Още в първите международни актове за защита на правата на човека, посоченият принцип намира израз и утвърждаване в изричното регламентиране на всеобщото право на всеки човек на равнопоставеност пред закона и на защита от дискриминация. В правото на ЕС също се съдържат изрични гаранции за осигуряване на равенство и недопускане на дискриминационно отношение, важна част от които са регламентирани в Хартата на основните права на Европейския съюз. В настоящия доклад ще бъде направен кратък анализ именно на разпоредбите на посочения европейски правен акт, чиято основна цел е пълноценното реализиране на принципа на равенство на гражданите.

THE PRINCIPLE OF EQUALITY IN THE CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EUROPEAN UNION

Abstract: The principle of equal treatment is a fundamental principle in every legal and democratic state, for the effective guarantee of which a number of legal instruments have been adopted at the international, regional and national level. Already in the first international acts for the protection of human rights, the stated principle finds expression and confirmation in the explicit regulation of the universal right of every person to equality before the law and protection from discrimination. EU law also contains explicit guarantees to ensure equality and non-discrimination, an important part of which is regulated in the Charter of Fundamental Rights of the European Union. In this report, a brief analysis will be made precisely of the provisions of the mentioned European legal act, the main purpose of which is the full implementation of the principle of equality of citizens.

12. Евроразводът: БРЕКСИТ, Е – JOURNAL VFU, брой 15, 2021, ISSN 1313-7514

Резюме

Докладът представя обстоен преглед на събитията след проведения се Референдум за излизане на Обединеното кралство от Европейския съюз през 2016 г. Настоящият труд проследява етапите, през които преминава отделянето на Великобритания от Общността, наречен с името Брексит. Представени са статистически данни и подробна информация за минали и актуални събития. Изложена е визията за бъдещето на конкретните сектори, развитието на търговските и дипломатически отношения между Европейския съюз и Обединеното кралство.

BREXIT

Summary

This report provides a comprehensive overview of the events following the 2016 United Kingdom's exit referendum. Statistics and detailed information on past and current events is presented. The report outlines the vision for the future of specific sectors, the development of trade and diplomatic relations between the European Union and the United Kingdom.

13.ПРАВНА УРЕДБА НА СЪДЕБНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ГРАЖДАНСКИ И НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,Сборник с доклади от научна конференция „100 години УНСС- 100 ГОДИНИ право в УНСС“, Том 2, УНСС, София, 2020г., ISBN 978-619-232-438-4.

Резюме:

Политиките на Общността, насочени към постигане на ефективно съдебно сътрудничество по граждански и наказателни дела, имат изключително важно значение за превръщане на Съюза в зона на свобода, сигурност и правосъдие. Основите за изграждането на европейското пространство на правосъдие са положени на Европейския съвет в Тампере от 15 и 16 октомври 1999г. В заключенията си Европейският съвет изрично подчертава необходимостта от създаване на „истинско европейско пространство на правосъдие“. Той определя гарантирането на по-добър достъп до правосъдие в Общността, взаимното признаване на съдебните решения и постигането на по-голяма конвергенция в гражданското право като основни приоритети. В областта на наказателното правосъдие Съветът отправя редица препоръки към държавите-членки,

като например бързо ратифициране на Конвенциите за екстрадиция от 10 март 1995г. и 27 септември 1996г., премахване на официалната процедура за екстрадиция, прилагане на принципа на взаимно признаване при спазване на основните правни принципи на държавите-членки, установяване на минимални стандарти за защита на жертвите на престъпление.

LEGAL REGULATION OF JUDICIAL COOPERATION IN CIVIL AND CRIMINAL MATTERS IN THE EUROPEAN UNION

Abstract:

Community policies aimed at achieving effective judicial cooperation in civil and criminal matters are crucial to making the Union an area of freedom, security and justice. The foundations for the construction of a European area of justice were laid at the Tampere European Council of 15 and 16 October 1999. In its conclusions, the European Council explicitly emphasized the need to create a "true European area of justice". It identifies ensuring better access to justice in the Community, mutual recognition of judicial decisions and achieving greater convergence in civil law as key priorities. In the field of criminal justice, the Council also makes a number of recommendations to the Member States, such as the swift ratification of the Extradition Conventions of 10 March 1995 and 27 September 1996, abolition of the formal extradition procedure, application of the principle of mutual recognition in compliance with the basic legal principles of the Member States, establishment of minimum standards for the protection of victims of crime.

14. ЗАКРИЛА НА ПРАВАТА НА ЖЕНИТЕ И ГАРАНТИРАНЕ НА РАВЕНСТВОТО НА ПОЛОВЕТЕ,

сп. Съвременно право , брой 1/2021г. ISSN 0861-18-15.

<https://www.cceol.com/search/article-detail?id=987694>

През последните десетилетия международната общност и Европейският съюз обръщат все по-голямо внимание на въпроса за осигуряване на достатъчно добро равнище на закрила на правата на жените. За постигането на това равнище, международните и европейски органи и институции създават и приемат различни актове и инструменти, насочени към обезпечаване на основополагащия принцип за равенство между половете. Така например, в правото на Европейския съюз посочения принцип намира проявление в член 2 и член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В посочените разпоредби изрично е записано, че ЕС се основава на определени ценности, сред които е равенството, и насърчава специално равенството между мъжете и жените. В Договора за функционирането на ЕС също е предвидена отделна разпоредба, която възлага на Общността задачата във всички свои дейности да полага усилия за премахване на неравенствата и за насърчаване на равенството между мъжете и жените (чл. 8 от ДФЕС). На следващо място, Общността в чл. 21 от Хартата на основните права на ЕС въвежда забрана за всяка форма на дискриминация, включително основана на пол.

Освен чрез разпоредбите от първичното право, ЕС се стреми да гарантира анализирания принцип и чрез приемането на различни по обхват и съдържание стратегии и програми.

Държавите-членки на Европейския съюз, включително Република България, също активно насърчават зачитането на принципа за равенството между половете. Изрични гаранции за неговото обезпечаване се съдържат в законодателствата на

държавите-членки, включително и на конституционно равнище.

Независимо от предприетите мерки на глобално, европейско и национално равнище, все още продължава да съществува неравно третиране на жените в целия свят. Най-често различия в третирането на мъжете и жените съществуват в социалната сфера, заетостта и заплащането, достъпа до образование, политическа, икономическа и обществена дейност. Наличието на тези различия води до извода, че е необходимо международната общност, Европейският съюз и неговите държави-членки, да приемат и прилагат още по-целенасочени действия, политики и мерки за гарантиране на адекватна закрила на правата на жените.

PROTECTION OF WOMEN'S RIGHTS AND GUARANTEE GENDER EQUALITY

In recent decades, the international community and the European Union have paid increasing attention to ensuring a sufficiently good level of protection of women's rights. To achieve this level, international and European bodies and institutions shall establish and adopt various acts and instruments aimed at ensuring the fundamental principle of gender equality. For example, in European Union law, the principle of equality between men and women is reflected in Articles 2 and 3 (3) of the Treaty on European Union (TEU). These provisions explicitly state that the EU is based on certain values, including equality, and specifically promotes equality between men and women. The Treaty on the Functioning of the EU also provides for a separate provision which entrusts the Community with the task, in all its activities, of striving to eliminate inequalities and to promote equality between men and

women (Article 8 TFEU). Next, the Community in Art. Article 21 of the EU Charter of Fundamental Rights prohibits all forms of discrimination, including on the grounds of sex.

In addition to the provisions of primary law, the EU seeks to ensure the principle under analysis by adopting strategies and programs of different scope and content.

The Member States of the European Union, including the Republic of Bulgaria, also actively promote respect for the principle of gender equality. Explicit guarantees for its provision are contained in the legislation of the Member States, including at constitutional level.

Despite the measures taken at global, European and national level, unequal treatment of women around the world persists. Most often, differences in the treatment of men and women exist in the social sphere, employment and pay, access to education, political, economic and social activities. The existence of these differences leads to the conclusion that it is necessary for the international

community, the European Union and its Member States to adopt and implement even more targeted actions, policies and measures to ensure adequate protection of women's rights.

15. СЪВРЕМЕННИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД СИГУРНОСТТА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, Том1, Нов български университет, 2021г., ISBN 978-619-7383-22-5.

Резюме:

През последното десетилетие Европейският съюз се сблъска с нови предизвикателства в областта на отбраната и сигурността, най-сериозните сред които са тероризма, незаконната миграция, регионалните конфликти в близост до границите на Общността, киберпрестъпленията, изменението на климата. За да се справи с изброените нови предизвикателства и да гарантира сигурността на своите граждани, Европейският съюз съсредоточи действията си

към изработване, приемане и прилагане на нови политики, програми и мерки. Така например от 2016 г. започна действието на Глобалната стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз, в която бяха определени ключовите приоритети за повишаване на стабилността и гарантиране на сигурността в ЕС. Впоследствие европейските органи и институции приеха редица други инструменти в областта на отбраната и сигурността, които ще бъдат анализирани в настоящия доклад.

RECENT SECURITY CHALLENGES IN THE EUROPEAN UNION

Over the last decade, the European Union has faced new challenges in the field of defense and security, the most serious of which are terrorism, illegal migration, regional conflicts near the Community's borders, cybercrime and climate change. To deal with these new challenges and ensure the security of its citizens, the European Union has focused on developing, adopting and implementing new policies, programs and measures. For example, in 2016, the European Union's Global Strategy for Foreign and Security Policy became operational, setting out key priorities for enhancing stability and ensuring security in the EU. Subsequently, the European authorities and institutions have adopted a number of other instruments in the field of defense and security, which will be analyzed in this report.

16. Закрила на правото на здраве в условията на пандемията от COVID-19, Сборник с доклади от научна конференция с международно участие „Основни права и медицинско право“, София 2021г., Институт за държавата и правото при БАН, ISSN 978-954-9583-38-0.

Резюме:

В условията на безпрецедентната здравна криза, предизвикана от разпространението на коронавируса SARS-CoV-2, човечеството осъзна, че здравето е най-висшата ценност. В продължение на десетилетия много държави по света не полагаха достатъчно усилия за създаването на стабилни здравни системи, с помощта на които да се преодолеят успешно новите предизвикателства в медицината. Обезпечаването на такива системи е свързано както с изграждането на адекватна здравна инфраструктура, така и с осигуреност с човешки ресурси в здравеопазването. Последниците от тази негативна тенденция се проявиха изключително осезаемо именно в условията на настоящата световна пандемия от COVID-19, при която много държави не успяха да изпълнят адекватно задължението си да гарантират ефективна закрила на правото на здраве на гражданите. Тази ситуация доказва на международните организации, на Европейския съюз и на държавите по света, че изричното прогласяване на правото на здраве като основно неотменимо човешко право в международните и националните правни актове, не е достатъчно за неговата реална закрила, особено при появата на нов вид заболявания. От друга страна, не бива да се игнорира и друга неблагоприятна световна тенденция – дълги години много хора не полагаха необходимата грижа за опазване и укрепване на здравето си, което неминуемо доведе до влошаване на здравния им статус. Така например, през последното десетилетие значително нарастна в световен мащаб процента на хората със затлъстяване, което заболяване беше определено от СЗО като световна пандемия.

В настоящия доклад ще бъде направен анализ, от една страна, на уредбата на правото на здраве в основните

международни и европейски актове, и от друга страна, на закрилата на посоченото право на базата на тази уредба в условията на пандемията от COVID-19.

Protection of the right to health in the context of the COVID-19 pandemic

Summary:

In the context of the unprecedented health crisis caused by the spread of the coronavirus SARS-CoV-2, humanity has realized that health is the highest value. For decades, many countries around the world have not made enough effort to create stable health systems to successfully address the new challenges in medicine. The provision of such systems is related both to the construction of adequate health infrastructure and to the provision of human resources in health care. The consequences of this negative trend were extremely tangible in the current global pandemic of COVID-19, in which many countries failed to adequately fulfill their obligation to ensure effective protection of the right to health of citizens. This situation has proved to international organizations, the European Union and countries around the world that the explicit proclamation of the right to health as a fundamental inalienable human right in international and national legal acts is not sufficient for its real protection, especially in the face of new diseases. On the other hand, another trend should not be ignored - for many years many people around the world did not take the necessary care to protect and strengthen their health, which inevitably led to a deterioration in their health status. For example, in the last decade, the percentage of obese people worldwide, which disease has been identified by the WHO as a global pandemic, has increased significantly.

This report will analyze, on the one hand, the regulation of the right to health in the main international and European acts, and,

on the other hand, the protection of that right on the basis of this regulation in the context of the COVID-19 pandemic.

18. ПРАВНА РАМКА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, Правно списание Норма, брой 5-6/2021г., София, ISSN 1314-5126.

Резюме:

Десетилетия наред Европейският съюз предприема редица действия и мерки, насочени към осигуряване на ефективна защита на потребителите и гарантиране на правата им. Те са част от стратегическата цел на Съюза за повишаване качеството на живот на европейските граждани. Потвърждение за този подход на Съюза са множеството юридически актове, приети в европейското право с цел гарантиране правата на потребителите в различните обществени сектори. Независимо от постигнатия напредък в анализираната област, в редица държави - членки все още съществуват проблеми, които възпрепятстват пълноценното реализиране на правата на потребителите. Днес, в условията на пандемията от COVID - 19, Европейският съюз и държавите – членки следва да полагат още по - големи усилия за гарантиране правата на потребителите, които са пряко засегнати от негативните последици на настоящата световна здравната криза.

LEGAL FRAMEWORK FOR CONSUMER PROTECTION IN THE EUROPEAN UNION

Abstract:

For decades, the European Union has taken a number of actions and measures aimed at ensuring effective consumer protection and guaranteeing their rights. They are part of the Union's strategic goal of improving the quality of life of European citizens. Confirmation of this approach of the Union are the many legal

acts adopted in European law in order to guarantee the rights of consumers in various public sectors. Despite the progress made in the area analyzed, problems still exist in a number of Member States which hinder the full realization of consumer rights. Today, in the context of the COVID - 19 pandemic, the European Union and its Member States should make even greater efforts to guarantee the rights of consumers who are directly affected by the negative effects of the current global health crisis.

19. ПРАВНА УРЕДБА НА ПОЛИТИКАТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ЗАЩИТА НА ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ, Сп. Правна мисъл, брой 2, 2022г. ISSN 1310-7348. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1083243>

Резюме:

Създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие е ключова цел на Европейския съюз, за постигането на която през последното десетилетие са предприети редица действия и мерки. Част от тях са насочени към осигуряване на ефективна защита на външните граници на Европейския съюз, което е основна предпоставка за изпълнение на европейските приоритети и за гарантирана на основните права и свободи на гражданите. През последните години Европейският съюз е изправен пред редица нови рискове и предизвикателства в областта на защитата на външните граници на Общността. Едно от най – съществените сред тях, безспорно, е миграционната криза от 2015 година и последиците от нея. Тази криза доведе до безпрецедентен приток на бежанци и незаконни мигранти към ЕС, оказва силно въздействие върху редица сфери на обществения живот, и разкри съществени недостатъци в

съществуващите механизми за управление и защита на външните граници на Съюза. Днес, Европа е изправена пред поредното сериозно предизвикателство, което за кратък период от време, промени драстично нормалното функциониране на Съюза и живота на гражданите, а именно: пандемията от COVID – 19. Посочените обществения явления принудиха европейските органи и институции да предприемат активни действия за усъвършенстване на европейското законодателство и адаптиране на провежданите политики. В настоящата статия ще бъде анализирана установената европейска правна рамка в областта на защитата на външните граници, включително контрола по границите, убежището и имиграцията, и съвременните предизвикателства пред Европейския съюз при провеждане на политиките в посочената област.

LEGAL FRAMEWORK OF THE EUROPEAN UNION POLICY FOR THE PROTECTION OF THE EXTERNAL BORDERS

Abstract:

The creation of an area of freedom, security and justice is a key objective of the European Union, to which a number of actions and measures have been taken over the last decade. Some of them are aimed at ensuring effective protection of the external borders of the European Union, which is a basic prerequisite for the implementation of European priorities and for guaranteeing the fundamental rights and freedoms of citizens. In recent years, the European Union has faced a number of new risks and challenges in the field of protection of the Community's external borders. One

of the most significant among them, without a doubt, is the migration crisis of 2015 and its consequences. This crisis has led to an unprecedented influx of refugees and illegal migrants into the EU, has had a major impact on a number of areas of public life, and has revealed significant shortcomings in the Union's existing mechanisms for managing and protecting the Union's external borders. Today, Europe is facing another serious challenge, which in a short period of time has drastically changed the normal functioning of the Union and the lives of its citizens, namely the COVID-19 pandemic. improving European legislation and adapting policies. This article will analyze the established European legal framework in the field of protection of external borders, including border control, asylum and immigration, and the current challenges facing the European Union in conducting policies in this area.

20. ЗАКРИЛА НА ПРАВАТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ В МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО И ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, сп. Съвременно право , брой 1/2021г. ISSN 0861-18-15. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=987694>

Резюме:

През последното десетилетие международната общност и Европейския съюз обръщат все по - голямо внимание на осигуряването на ефективна закрила на интелектуалната собственост, която обхваща две категории права: индустриалната собственост, която включва патенти, търговски марки, промишлени дизайни и модели и наименования за произход, и авторското право, което обхваща художествени и литературни произведения. Тази положителна тенденция се дължи на редица фактори, които

оказват съществено въздействие върху упражняването на посочените права, каквито са например глобализацията, технологичния напредък, значителното нарастване на нарушенията на правата върху интелектуалната собственост. Посочените предизвикателства изискват предприемане на адекватни и подходящи мерки, които да гарантират достатъчно добро равнище на защита на интелектуалната собственост, тъй като тя оказва все по - голямо въздействие върху икономическия растеж и конкурентоспособността на Европейския съюз и държавите по света. В настоящата статия ще бъдат анализирани основните правни инструменти за защита на правата върху интелектуалната собственост, приети в международното право и в правото на Европейския съюз, както и отражението на съвременните предизвикателства върху посочените права.

PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN INTERNATIONAL LAW AND IN EUROPEAN UNION LAW

Abstract:

Over the last decade, the international community and the European Union have paid increasing attention to ensuring effective protection of intellectual property, which covers two categories of rights: industrial property, which includes patents, trademarks, industrial designs and models and appellations of origin, and copyright. law, which covers works of art and literature. This positive trend is due to a number of factors that have a significant impact on the exercise of these rights, such as globalization, technological progress, a significant increase in infringements of intellectual

property rights. These challenges require that adequate and appropriate measures be taken to ensure a sufficiently good level of protection of intellectual property, as it has an increasing impact on economic growth and the competitiveness of the European Union and countries around the world. This article will analyze the main legal instruments for the protection of intellectual property rights, adopted in international law and European Union law, as well as the impact of current challenges on these rights.

21. ЦИФРОВ ЕДИНЕН ПАЗАР В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ: ПРАВНА УРЕДБА, СЪЩНОСТ И ПЕРСПЕКТИВИ, сп. Общество и право, брой 9, 2021г., ISSN 0204-8523. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1032055>

Резюме:

Възходът на информационните и комуникационните технологии през последните десетилетия промени значително развитието на всички сфери от обществения живот и битието на гражданите по целия свят. Европейският съюз бързо осъзна огромните ползи, които предоставят технологичните иновации и използването на информационните и комуникационните технологии, поради което насочи усилията си към създаване и прилагане на адекватни политики и нормативни правила, които да улеснят тяхното прилагане. В този смисъл, още през 2015г. председателят на Европейската комисия Жан - Клод Юнкер представи пред Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, амбициозен план за приемане на пакет от законодателни мерки, които имат за цел да създадат подходящи

условия за внедряване на информационните и комуникационните технологии във всички сектори на икономиката и в публичния сектор, както и създаване на свързан цифров единен пазар. В настоящата статия ще бъдат анализирани действията на Европейския съюз в областта на развитието на цифровите технологии и създаването на единен цифров пазар.

Ключови думи: информационни и комуникационни технологии,

единен цифров пазар, електронна търговия, защита на потребителите, Европейски съюз

DIGITAL SINGLE MARKET IN THE EUROPEAN UNION: LEGAL FRAMEWORK, NATURE AND PERSPECTIVES

Summary:

The rise of information and communication technologies in recent decades has significantly changed the development of all spheres of public life and the lives of citizens around the world. The European Union has quickly realized the enormous benefits of technological innovation and the use of information and communication technologies, and has therefore focused its efforts on creating and implementing adequate policies and regulations to facilitate their implementation. In this sense, back in 2015. The President of the European Commission Jean-Claude Juncker presented to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions an ambitious plan to adopt a package of legislative measures aimed at creating the right conditions for the deployment of information and communication technologies. in all sectors of the economy

and in the public sector, as well as the creation of a connected digital single market. This article will analyze the actions of the European Union in the field of digital technology development and the creation of a digital single market.

22.ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПРАВИЛА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА: ГАРАНЦИЯ ЗА ЕФЕКТИВНО ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ВЪТРЕШНИЯ В ЕС,

Юридическо списание на НБУ, 2021г., XVII, Нов Български университет, София, ISSN (online) 1314-5797.

<https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1053366>

Резюме:

В продължение на десетилетия Европейският съюз положи огромни усилия за да постигне една от основните си цели, а именно: изграждане на единен вътрешен пазар, в рамките на който да се осигури по - свободно движение на стоките, услугите, капиталите и хората. В изпълнение на тази цел, Съюзът прие редица първични и вторични актове, в които са разписани нормативните правила относно функционирането на вътрешния пазар, и установи различни механизми за контрол върху тяхното правилно прилагане. Безспорно, изграждането на единен вътрешен пазар е едно от най - ценните достижения на Европейския съюз, което доведе до редица положителни последици. Основните сред тях са икономическия растеж и стабилността на Европейския съюз, по - добрата конкурентноспособност на международните пазари, осигуряването на по - висока защита на потребителите, създаването на по - благоприятна среда за дейностите на предприятията, либерализацията на

различните видове услуги. Важно значение за правилното функциониране на вътрешния пазар, за развитието на икономиката на Европейския съюз и за ефективната защита на правните субекти, имат основните принципи и правила в областта на конкуренцията. Тези правила образуват антитръстовото и антикартелно законодателство, контрола върху сливанията, държавните помощи и правилата за публичните предприятия и услуги. Те са разписани в учредителните договори, в Хартата на основните права на Европейския съюз, и в не малко на брой регламенти и директиви. В настоящата статия ще бъде представен анализ на основните правила и принципи в областта на конкуренцията и тяхното въздействие върху вътрешния пазар, както и относимата юриспруденция на Съда на Европейския съюз.

EUROPEAN COMPETITION RULES: A GUARANTEE FOR THE EFFICIENT FUNCTIONING OF THE EU INTERNAL

Abstract

For decades, the European Union has made great efforts to achieve one of its main objectives, namely to build a single internal market in which to ensure the free movement of goods, services, capital and people. To this end, the Union has adopted a number of primary and secondary acts setting out the rules governing the functioning of the internal market and has established various mechanisms to monitor their proper application. Undoubtedly, the completion of the single internal market is one of the most valuable achievements of the European Union, which has led to a number of positive consequences. The main ones are the economic growth and stability of the European Union, the better competitiveness on the international markets, the provision of

higher consumer protection, the creation of a more favorable environment for the activities of the enterprises, the liberalization of the different types of services. The basic principles and rules in the field of competition are important for the proper functioning of the internal market, for the development of the economy of the European Union and for the protection of legal entities. These rules constitute antitrust and anti-cartel legislation, merger control, state aid and public enterprises and services. These rules are set out in the founding treaties, in the Charter of Fundamental Rights of the European Union, and in a number of regulations and directives. This article will present an analysis of the basic rules and principles in the field of competition and their impact on the internal market, as well as the relevant jurisprudence of the Court of Justice of the European Union.

23.ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УБЕЖИЩЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, Юридически сборник на Бургаски свободен университет за 2022г., том XXIX, ISSN 1311-3771.

Резюме:

Десетилетия наред Европейският съюз (ЕС, Съюзът) провежда целенасочена и активна политика за закрила на основните права и свободи на всички свои граждани, с което утвърждава основните ценности върху които се изгражда уникалното по рода си европейско обединение. Нещо повече, Съюзът осъществява различни дейности, насочени към осигуряване на закрила и на граждани на трети страни, които поради различни фактори се нуждаят от международна закрила. Посоченият подход на ЕС намира израз в европейските политики, които регламентират предоставянето на право на убежище за определени групи уязвими чужди граждани. Практическото прилагане на тези

политики се прояви най - осезаемо през 2015г., когато ЕС за първи път се сблъска с толкова сериозна миграционна и бежанска криза. Днес, Съюзът е изправен пред същото сериозно изпитание, но едновременно с него възникнаха и други съвременни предизвикателства, каквито са настоящата глобална пандемия, финансовата нестабилност в някои държави - членки, сложните геополитически отношения. В настоящия доклад ще бъде представен анализ на европейските политики за убежище и тяхното прилагане в условията на съвременните обществени предизвикателства.

PROVISION OF ASYLUM IN THE EUROPEAN UNION

Abstract:

For decades, the European Union (EU, the Union) has pursued a purposeful and active policy to protect the fundamental rights and freedoms of all its citizens, thus affirming the core values on which the unique European union is built. Moreover, the Union carries out various activities aimed at providing protection to third-country nationals who, due to various factors, need international protection. This EU approach is reflected in European policies governing the granting of asylum to certain groups of vulnerable foreign nationals. The practical implementation of these policies was most noticeable in 2015, when the EU first faced such a serious migration and refugee crisis. Today, the Union is facing the same serious challenge, but at the same time other modern challenges have arisen, such as the current global pandemic, financial instability in some Member States, and complex geopolitical relations. This report will present an analysis of European asylum policies and their implementation in the face of contemporary societal challenges

24. РЕШЕНИЕТО НА РУСИЯ ДА НАПУСНЕ СЪВЕТА НА ЕВРОПА: ПОСЛЕДИЦИ ЗА ЗАЧИТАНЕ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА, „Сборник доклади от годишна университетска научна конференция 2022г. том 2, ИК-НВУ „Васил Левски“ ISSN 1314-1937, 2022г.

Резюме:

Съветът на Европа е най - важната политическа организация, учредена от европейските държави, която десетилетия наред провежда активна дейност за постигане на европейското обединение, укрепване на демокрацията, зачитане на върховенство на правото и основните права и свободи на човека. Членове на тази организация са по - голяма част от държавите в Европа. Руската федерация също беше член на политическата организация, но в средата на месец март 2022г., в отговор на наложените ѝ санкционни мерки от европейските държави, заради войната в Украйна, тя взе решение да напусне Съвета на Европа. В настоящия доклад ще бъде представен анализ на решението на Руската федерация да прекрати членството си в Съвета на Европа и правните последици от този акт.

Ключови думи: Съвет на Европа, война, Украйна, Русия, Европейски съюз, Европейска конвенция за правата на човека, закрила на човешките права и свободи

RUSSIA'S DECISION TO LEAVE THE COUNCIL OF EUROPE: CONSEQUENCES FOR RESPECT FOR HUMAN RIGHTS

Summary:

The Council of Europe is the most important political organization established by European countries, which for decades has

been active in achieving European unification, strengthening democracy, respect for the rule of law and fundamental human rights and freedoms. Most of the countries in Europe are members of this organization. The Russian Federation was also a member of the political organization, but in mid-March 2022, in response to the sanctions imposed on it by European countries over the war in Ukraine, it decided to leave the Council of Europe. This report will present an analysis of the decision of the Russian Federation to terminate its membership in the Council of Europe and the legal consequences of this act.

25.ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА: ДВА ПЪТЯ КЪМ ЕДНА ОБЩА ЦЕЛ,

сп. DE JURE, брой 2/2022(25), ISSN (online) 2367-8410, ISSN (print)1314-2593 <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1085514>

АБСТРАКТ: Установеното равнище на закрила на основните права и свободи на човека е основен показател за демократичността и върховенството на закона във всяка европейска държава. Десетилетия наред, Съветът на Европа, Европейският съюз и правителствата на държавите - членки, провеждат последователна политика за създаване и прилагане на различни правни инструменти, които да гарантират изпълнението на този показател. Именно в изпълнение на тази политика са приети Европейската конвенция за защита на правата на човека и Хартата на основните права на ЕС: два фундаментални акта, които променят съществено законодателствата на държавите в Европа. Макар и приети в рамките на различни системи, тези два акта преследват една обща цел: постигане на реална защита на основните човешки права и свободи. В настоящия доклад ще бъде представен кратък анализ на посочената обща цел на двата акта и нейното практическо реализиране чрез правораздавателната дейност на Европейския съд по правата на човека и Съда на ЕС.

THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND THE EU CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS: TWO ROADS TO A COMMON PURPOSE

ABSTRACT: The established level of protection of basic human rights and freedoms is a key indicator of democracy and the rule of law in every European country. For decades, the Council of Europe, the European Union and the governments of the member states have pursued a consistent policy of creating and implementing various legal instruments to guarantee the fulfillment of this indicator. It is in implementation of this policy that the European Convention for the Protection of Human Rights and the Charter of Fundamental Rights of the EU were adopted: two fundamental acts that fundamentally change the legal systems of the countries in Europe. Although adopted within different systems, these two acts pursue a common goal: achieving real protection of fundamental human rights and freedoms. This report will present a brief analysis of the stated common goal of the two acts and its practical implementation through the judicial activity of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the EU.